

A fogyasztói hitelről szóló irányelv végrehajtása

Az Európai Parlament 2012. november 20-i állásfoglalása a fogyasztói hitelekről szóló 2008/48/EK irányelv végrehajtásáról (2012/2037(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel eljárási szabályzata 48. cikkére,
- tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság jelentésére és a Gazdasági és Monetáris Bizottság véleményére (A7-0343/2012),
- A. mivel a fontos szerepet betöltő fogyasztóihitel-ágazat nemzeti piacaihoz történő hozzáférés javítása, a verseny előmozdítása, a fogyasztóvédelem eltérő szintjeinek kezelése, a piaci szereplők közötti esetleges versenytorzulások megszüntetése és a belső piac működésének javítása az EU hatáskörébe tartozó politikai feladatok, és a fogyasztók és a hitelezők érdekeit szolgálják;
- B. mivel a fogyasztói hitelekről szóló irányelvvel a fogyasztók védelmét szolgáló európai jogi keret jött létre 5 részterületen a tagállamok számára – különösen a végrehajtás különböző módjai tekintetében – szűk mozgásteret biztosító, célzott és átfogó harmonizáció révén;
- C. mivel ugyanakkor néhány jogi és gyakorlati akadály továbbra is fennáll
- D. mivel amint azt a fogyasztói hitelekről szóló irányelv végrehajtásáról készített európai parlamenti tanulmány is kimutatta, az irányelv egyes főbb rendelkezései – így például a szerződéskötést megelőző tájékoztatásról szóló 5. cikk – a tagállamok általi értelmezésbeli és végrehajtásbeli különbségek folytán nem vezetett a tagállami fogyasztóvédelmi szabályok kívánt harmonizációjához;
- E. mivel a fogyasztói hitelekről szóló irányelvet a rövid határidő, valamint az ezen idő alatt megvalósítandó számos, széles körű jogszabály-változtatás miatt nem minden tagállamban ültették át időben vagy teljes mértékben helyesen,
- F. mivel a statisztikák szerint az irányelv hatálybalépése óta a határon átnyúló fogyasztói hitelfelvétel nem fokozódott, habár ez sokféle tényezőnek, köztük a nyelvi kérdéseknek is tulajdonítható, de a pénzügyi ágazatot érintő komoly problémáknak, illetve a kielégítő információ hiányának is a fogyasztók számára a határon átnyúló fogyasztói hitelfelvételről és a fogyasztók jogairól, amelyek ilyen szerződések megkötésével illetik őket;
- G. mivel a hitelezési ágazatban alkalmazott megfelelő fogyasztóvédelmi gyakorlatok jelentős szerepet játszanak a pénzügyi stabilitás biztosításában; mivel az árfolyam-ingadozás jelentős kockázatot jelent a fogyasztók számára, különösen a pénzügyi válságok idején;
- H. mivel a fogyasztóknak nyújtott devizahitelek túlzott aránya egyre növeli a háztartások

által viselt kockázatokat és veszteségeket;

- I. mivel az Európai Rendszerkockázati Testület 2011. szeptember 21-én fontos ajánlást fogadott el az idegen devizában való hitelezésről (ERKT/2011/1);
- J. mivel az irányelv 27. cikke szerint a Bizottságnak bizonyos aspektusok vonatkozásában el kell végeznie az irányelv felülvizsgálatát, és ennek kapcsán már megbízást adott egy tanulmány elkészítésére,
- K. mivel nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a felülvizsgálat egyes lépéseiről és eredményeiről tájékoztassák, továbbá lehetősége legyen véleményt megfogalmazni,
 1. üdvözlí, hogy a Bizottság a felülvizsgálatra való előkészületként tanulmányt készít az irányelv belső piacra és fogyasztóvédelemre kifejtett hatásairól annak érdekében, hogy megvizsgálja a határon átnyúló hitelfelvételt érintő következményeket, valamint elismeri a Bizottság, a nemzeti jogalkotók és a hitelintézetek által elvégzett átfogó munkát,
 2. hangsúlyozza, hogy a határokon átnyúló fogyasztói hitelek piacának javítása a belső piac ösztönzése révén európai hozzáadott értéket teremthet; úgy véli, hogy ezt többek között azáltal lehet elérni, hogy jobban tájékoztatják a fogyasztókat arról a lehetőségről, hogy egy másik tagállamban is felvehetnek fogyasztói hitelt, és azon jogaikról, amelyek ilyen szerződések megkötésével megilletik őket;
 3. tudomásul veszi, hogy a határokon átnyúló fogyasztói hitelek a hitelpiacon 2% alatti arányt képviselnek, amelyből hozzávetőleg 20% online felvett hitel,
 4. emlékeztet arra, hogy az irányelv egyik célja a tájékoztatáshoz való hozzáférés biztosítása, amely elősegíti a hitelkihelyezés területén is az egységes piac működését, ezért szükséges annak értékelése, hogy a határokon átnyúló ügyletek száma növekszik-e;
 5. úgy ítéli meg, hogy a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra vonatkozó előírások, az 5. cikk (6) bekezdése szerinti magyarázat és a 8. cikk szerinti hitelképességi értékelés fontos szerepet töltsön be a fogyasztók tudatosságának javításában a devizában való hitelfelvétellel járó kockázatok tekintetében;
 6. mindazonáltal kéri a felügyeleti hatóságoktól annak előírását, hogy a pénzügyi intézmények a fogyasztókat személyre szabott, teljes körű és könnyen érthető magyarázattal lássák el a devizahitelezéssel járó kockázatokról és a fogyasztó lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze jelentős leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatásáról; úgy véli, hogy e tájékoztatást bárminemű szerződéskötés előtt kell megadni;
 7. tudomásul veszi, hogy néhány tagállam esetében aggályok merültek fel azt illetően, hogy a fogyasztóknak a szerződéskötést megelőzően nyújtandó tájékoztatást az Általános európai fogyasztói hiteltájékoztató (SECCI) révén kell nyújtani, amely annyira technikai jellegű, hogy befolyásolja a fogyasztók azon képességét, hogy a tájékoztatást ténylegesen megértsék; úgy véli, hogy a SECCI hatékonyságának fontos szempontnak kell lennie az irányelv hatásának a Bizottság által végrehajtott értékelésében;

8. üdvözli a Bizottság által 2011 szeptemberében elvégzett „SWEEP” ellenőrzést, amely rávilágított, hogy a pénzügyi intézetek megvizsgált weboldalainak 70%-a esetében bizonyos lényeges adatok hiányoztak a reklámanyagból, egyes fontos adatok pedig magából a hitelajánlatból is, valamint a költségeket félrevezető módon tüntették fel, továbbá felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzák meg a probléma megoldására irányuló megfelelő intézkedéseket; ezzel összefüggésben megállapítja, hogy a reprezentatív példákra vonatkozó szabályokat néha nem az előírt módon alkalmazzák, és hogy e téren javulásra van szükség;
9. kéri, hogy a pénzügyi intézmények hirdetési és forgalmazási gyakorlatait szigorúan kísérik figyelemmel annak érdekében, hogy a hitelmegállapodások meghirdetése és forgalmazása során elkerüljék a félrevezető vagy hamis tájékoztatást;
10. megállapítja, hogy néhány tagállam azzal a lehetőséggel élt, hogy az irányelv hatályát kiterjesztette egyéb pénzügyi termékekre is anélkül, hogy mindez következetlenségeket okozott volna,
11. hangsúlyozza, hogy a jogszabályi előírásoknak a tipikus eseteken, az átlagos fogyasztókon és az átlagos üzletembereken kellene alapulniuk, és nem a kevés számú, szabályokkal kapcsolatos visszaélésre kell választ adniuk oly módon, hogy az kevésbé érthetővé, átláthatóvá és összehasonlíthatóvá tegye a tájékoztatást a fogyasztók számára;
12. megállapítja, hogy az átfogóbb előírások nem feltétlen vonják magukkal a magasabb szintű fogyasztóvédelmet, illetve, hogy a tapasztalatlan fogyasztók esetében a túl sok információ a segítség helyett még nagyobb zavart okozhat; ebben a vonatkozásban elismeri a fogyasztói szervezetek hozzáértését, és az általuk a fogyasztók számára nyújtott segítséget és pénzügyi képzéseket, illetve a nehéz helyzetben lévő háztartások érdekében a hitelátalakításban játszott potenciális szerepüket;
13. kéri, hogy a fogyasztóknak legyen joga tájékoztatást kapni a kiegészítő szolgáltatások költségeiről, valamint az ahhoz való jogukról, hogy a kiegészítő szolgáltatásokat – például a biztosítást – alternatív szolgáltatótól szerezzék be; úgy véli, hogy a pénzügyi intézmények számára elő kell írni, hogy különböztessék meg e szolgáltatásokat és a kapcsolódó díjakat az alaphitelhez kapcsolódóaktól, és tegyék egyértelművé, hogy mely szolgáltatások elengedhetetlenek a hitel folyósításához, illetve melyek függenek teljes mértékben a hitelfelvevő döntésétől;
14. úgy ítéli meg, hogy részletesebben meg kell vizsgálni azokat a nehézségeket, amelyek az elállási jognak a kapcsolt hitelszerződésekhez kötődő gyakorlásakor lépnek fel; hangsúlyozza, hogy tudatosítani kell a fogyasztókban, hogy amennyiben olyan esetben élnek a szerződéstől való elállás jogával, amikor a szállító vagy a szolgáltató egy kiegészítő szerződés keretében közvetlenül a hitelezőtől kapja az adott összeget, a fogyasztókat a nyújtott pénzügyi szolgáltatással kapcsolatban nem terhelhetik díjak, jutalékok vagy egyéb költségek;
15. felszólítja a Bizottságot, hogy mérje fel a tájékoztatási kötelezettségek nemteljesítésének mértékét azon szerződések esetében, amelyekben a közvetítőket nem kötik a szerződéskötést megelőző tájékoztatás követelményei, annak érdekében, hogy megállapítást nyerjen, hogyan lehet ezekben a helyzetekben a legjobban védeni a fogyasztókat;

16. úgy véli, hogy külön figyelmet kell fordítani az előtörlesztésre vonatkozó összetett szabályokra;
17. leszögezi, hogy a kamatlábváltozások előtt az erről szóló értesítésnek elegendő időt kell hagynia a fogyasztóknak arra, hogy tájékozódjanak a piacon, és a változás hatálybalépése előtt hitelezőt váltsanak;
18. megállapítja, hogy a „reprezentatív példa” értelmezése tekintetében pontosításra van szükség,
19. hangsúlyozza, hogy a teljeshiteldíj-mutató kiszámítására egységes módszert kell megállapítani, a félreérthető rendelkezéseket pontosítani kell, valamint ki kell alakítani az egységességet valamennyi egyéb jogi eszközzel;
20. felszólítja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a nemzeti felügyeletet a feladataik ellátásához szükséges valamennyi hatáskörrel és erőforrással ellássák; továbbá felszólítja a nemzeti felügyeleti hatóságokat, hogy ellenőrizzék az irányelv rendelkezéseinek teljesítését, illetve hatékonyan juttassák érvényre azokat;
21. hangsúlyozza, hogy a jövőben az átültetési határidők megállapításakor jobban figyelembe kell venni a nemzeti jog átültetési folyamatból eredő változásait;
22. felhívja a tagállamokat, hogy növeljék a meglévő fogyasztóvédelem szintjét az interneten, SMS-szolgáltatásokon és az egyéb távközlési eszközökön keresztül folytatott hitelezés, köztük a rövid távú hitelezés esetében – amelyek egyre inkább jellemzik a fogyasztói hitelpiacot –, kiterjesztve azt a 200 eurós alsó küszöb alatti összegekre is, amelyek jelenleg az irányelv hatályán kívül esnek;
23. kiemeli, hogy jelenleg nincs szükség az irányelv felülvizsgálatára, hanem ehelyett az irányelv helyes átültetését és végrehajtását kellene előtérbe helyezni;
24. úgy ítéli meg, hogy egy teljes és helyes átültetés érdekében az irányelv gyakorlati hatását fel kell mérni még azelőtt, hogy a Bizottság javaslatot terjeszt elő bármilyen szükséges módosításról; felszólítja a Bizottságot, hogy terjesszen a Parlament és a Tanács elé értékelő jelentést az irányelv végrehajtásáról, valamint teljes körű értékelést annak a fogyasztóvédelemre kifejtett hatásáról, figyelembe véve a pénzügyi válság következményeit és a pénzügyi szolgáltatások új uniós jogi keretét;
25. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.